

Právo sociálního zabezpečení

Důchodové pojištění

System dŭchodŭ z dŭchodovŕeho pojiŝtŕŕnŕ

- druhy dŭchodŭ:
 - originŕlnŕ
 - starobnŕ dŭchod
 - invalidnŕ dŭchod (ve tŕech stupnŕch)
 - derivativnŕ
 - vdovskŕ dŭchod
 - vdoveckŕ dŭchod
 - sirotŕŕ dŭchod
- dalŝŕ charakteristika
 - obligatornŕ, opakujŕcŕ se, penŕŝitŕ
 - nahrazujŕcŕ pŕŕjem vlastnŕ nebo zemŕelŕho ŝivitele

Starobní důchod

- obecné důchodové schéma - § 28
 - potřebná doba pojištění (čekací doba)
 - důchodový věk
 - případné další podmínky
- druhy důchodových schémat
 - základní - § 29 odst. 1
 - alternativní
 - § 29 odst. 2
 - § 29 odst. 3
 - § 29 odst. 4
 - zvláštní (tzv. předčasné důchody)
 - obecné - § 31

Jednotlivé podmínky důchodového schématu

- čekací doba
 - obecná – § 29 odst. 1 písm. a) až k)
 - doba účasti na pojištění
 - postupně se zvyšuje od 25 let až po 35 let po roce 2018 v závislosti na dosažení důchodového věku
 - zahrnuje dobu pojištění
 - zahrnuje náhradní dobu pojištění (plně nebo 80 %)
 - zvláštní – § 29 odst. 2 písm. a) až f)
 - doba účasti na pojištění
 - postupně se zvyšuje od 15 do 20 let v závislosti na dosažení zvláště definovaného důchodového věku
 - zahrnuje dobu pojištění
 - zahrnuje náhradní dobu pojištění (plně nebo 80 %)

Schémata – čekací doba

- Zvláštní důchod - § 29 odst. 3 pro pojištěnce, který nesplňuje podmínky v § 29 odst. 1
 - čekací doba je 30 let, pokud dosáhl důchodového věku po roce 2014 (písm g-k odst. 1)
 - čekací doba je alespoň 15 let, důchodový věk vyšší o 5 let (písm b až f odst. 1)
- Zvláštní důchod - § 29 odst. 4 pro pojištěnce, který nesplňuje podmínky předchozích schémat
 - věk 65 let
 - podmínky nároku na invalidní důchod podle § 38 písm. a) nebo b)

Předčasný důchod

- Důchodové schéma podle § 31
 - důchodový věk nižší než obecný, a to
 - chybí nejvýše 3 roky, pokud je důchodový věk nižší než 63 let
 - chybí nejvýše 5 roků, pokud důchodový činí alespoň 63 let a dosáhl věku alespoň 60 let
 - čekací doba je zde obecná (§ 29 odst. 1) nebo zvláštní § 29 odst. 3 písm. a)

Důchodový věk

- nutno rozlišovat pojmy důchodový věk a věk odchodu do důchodu
- jádro – tzv. starobní věk
 - lidský organizmus stárne individuálně, což pro systém DP nelze využít
 - používají se presumce
 - presumpce výsluhy
 - presumpce invalidity
 - v ČR se používá presumpce výsluhy

Důchodový věk - pokračování

- určení důchodového věku je možné různými způsoby
 - pravděpodobný věk dožití
 - udržování určitého konstantního podílu starých osob
 - proporcionálně ve vazbě na ekonomickou aktivitu
- vzhledem k populačnímu vývoji se důchodový věk zvyšuje

Důchodový věk - pokračování

- důchodový věk pro pojištěnce narozené před rokem 1936
 - muži 60 let
 - ženy od 53 do 57 let podle počtu vychovaných dětí
- důchodový věk pro pojištěnce narozené v období let 1936 až 1971
 - stanoven v příloze k zákonu o DP (z. č. 203/2017 Sb.)
- důchodový věk pro pojištěnce narozené po roce 1971
 - stále se zvyšující důchodový věk, stejný pro muže i ženy § 32 odst. 3
 - v současné době 65 let

Důchodová formule starobního důchodu

- každý starobní důchod se skládá
 - základní výměra
 - stanovena procentní sazbou z průměrné mzdy a odráží sociální hledisko
 - sazba 9 % (v roce 2018 je 2.700,- Kč)
 - průměrná mzda definována v § 15 odst. 4
 - nařízení vlády č. 343/2017 Sb.
 - procentní výměra
 - odvozuje se od výpočtového základu
 - vyjadřuje minulou zásluhu
 - prvky ovlivňující výši procentní výměry
 - výpočtový základ
 - procentní sazba
 - celková doba pojištění
 - krácení u předčasných důchodů